«ՆԱՀԱՆՋԸ ԱՌԱՆՑ ԵՐԳԻ» ՎԷՊԻ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ ԱՌԻԹՈՎ

Posted on December 15, 2012 by Keghart

Category: Opinions

Հարցազրոյց՝ Պերլինահայ Համայնքի Կարկառուն Դէմքերէն

Սամուէլ Յովասափեանի Հետ

Համօ Մոսկովեան, Պերլին, 2 Հոկեմբեր 2012

***Գիտարուեստական (թեքնիք) պատճառներով կարգ մը հայերէն գրութիւններ ստացուած թուականներուն չհրատարակուեցան: Ներողամտութիւն կը խնդրենք հեղինակներէն, յատկապէս Համօ Մոսկոֆեանէն որու հարցազրոյցը Պերլինահայ արձակագիր Սամուէլ Յովասափեանի հետ արեւմտահայերէն լեզուով կը ներկայացուի փոխանակ արեւելահայերէնի երիզագրութեան անյստակութեան պատճառով:*-Խմբ.**

Հարցազրոյց՝ Պերլինահայ Համայնքի Կարկառուն Դէմքերէն

Սամուէլ Յովասափեանի Հետ

Համօ Մոսկովեան, Պերլին, 2 Հոկեմբեր 2012

***Գիտարուեստական (թեքնիք) պատճառներով կարգ մը հայերէն գրութիւններ ստացուած թուականներուն չհրատարակուեցան: Ներողամտութիւն կը խնդրենք հեղինակներէն, յատկապէս Համօ Մոսկոֆեանէն որու հարցազրոյցը Պերլինահայ արձակագիր Սամուէլ Յովասափեանի հետ արեւմտահայերէն լեզուով կը ներկայացուի փոխանակ արեւելահայերէնի երիզագրութեան անյստակութեան պատճառով:*-Խմբ.**

ՀԱՐՑՈՒՄ.- Պրն. Յովասափեան, որպէս Պերլինի հայկական համայնքի կարկառուն դէմքերէն եւ մտաւորականներէն, պիտի փափաքէինք լսել Ձեր կենսագրութեան մասին:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.- Ծնած եմ Իրան, տարրական կրթութիւնս ստացած եմ Թեհրան եւ 1965-ին մեկնած եմ Սովետական Հայաստան ուսանելու: 1971-ին աւարտած եմ Պոլիտեխնիկական ինստիտուտը: Այդ թուականէն սկսեալ կ'ապրիմ Պերլինի մէջ: Այստեղ գալս պատահական չէր. Իրան վերադառնալ չէի կրնար: Շահին վարչակարգը չէր ձգեր, որովհետեւ Ս. Միութեան մէջ ուսանած էի...: Այդ պատճառով ալ եկայ Պերլին,

ուր կարող էինք անժամկէտ անձնագիրով ապրիլ։

Ամուսնացած եմ, ունիմ 3 երեխաներ, հակառակ որ թեքնիքական կրթութիւն ստացած եմ, զիս կը հետաքրքրէ գրականութիւնը, մասնաւորապէս՝ հայ գրականութիւնը։

1975 թուականէն սկսայ գրել։ 1990 թուականէն սկսայ գերմաներէն պատմուճքնր գրել, որոնցմէ երկուքը տպագրուեցան գերմաներէն գրող օտարերկրացիներու ժողովածուի մը մէջ։ Քաջալերուած շարունակեցի գրել եւ 2004 թուականին յաջողեցայ գիրք հրատարակել գերմաներէնով։ Ապա Երեւանի մէջ զայն հրատարակեցի հայերէնով։ Գրեցի վէպ մը 2009 թուականին, որ շատ այժմէական էր՝ “թրաֆիքինկ”ի մասին։ Տարբեր մաֆիոզ խումբեր, Ս. Միութեան երկիրներէն կանայք խաբէութեամբ կը բերէին եւ կ’օգտագործէին հասարակաց տուներու մէջ։ Վէպը կը կոչուի «Սպասիր եւ Նա Կգա», խմբագիրը՝ կինօ-քննադատ Սերկէյ Գալստեանն է, ինքն է որ առաջարկեց այդ վերնագիրը։ Ինծի համար շատ կարեւոր է եւ բաւականին ժամանակ խլեց Շահան Շահնուր թարգմանելը։ 6 գիրք հրատարակած եմ, սակայն մեծանուն վիպասանին՝ «Նահանջը Առանց Երգի» վէպի թարգմանութիւնը կը համարեմ գլուխ-գործոցը։

ՀԱՐՑՈՒՄ.- Ինչո՞ւ համար Շահան Շահնուրի «Նահանջը Առանց Երգի» վէպը թարգմանուեցաւ գերմաներէնի:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.- Ես 30 տարիէ ծանօթ եմ Շահան Շահնուրին որպէս վիպասան։ «Նահանջը Առանց Երգի»ն 1980 թուականին տպագրուեցաւ Երեւանի մէջ եւ ես զայն կարդացի մի քանի անգամ։ Վէպը բաւականին բարդ գրուած է եւ առաջին ընթերցանութեամբ հասկնալը բաւականին դժուար է։

Մի քանի տարի առաջ, գերմանացի գրաքննադատ մը, դասախօսութիւն տուաւ Պերլինի հայ համայնքին մէջ, Շահան Շահնուրի եւ «Նահանջը Առանց Երգի» մասին, զայն դասելով համաշխարհային գրականութեան շարքին։ Իր վերլուծութիւնները շատ դրական էին վէպին մասին։ Ներկաները հետաքրքրուեցան թէ վէպին գերմաներէն թարգմանութիւնը կա՞յ։ Պարզուեցաւ որ չկայ։ Գրաքննադատը Պրել, Պոխումէն, ըսաւ որ ինք կարդացած է անգլերէն թարգմանութիւնը, որ 1980 թուականին տպուած է Լոնտոնի մէջ։ Անկէ ետք իմ գերմանացի ընկեր Պենշեւը, որ շատ տպաւորուած էր դասախօսութենէն, առաջարկեց որ թարգմանեմ, եւ ինքը կը խմբագրէ։ Այդ բաւականին ծանր պարտաւորութիւն էր եւ փորձնական քանի մը էջ թարգմանելէ եւ հաւանութիւն ստանալէ ետք շարունակեցի ընկերոջս խրախուսմամբ։

Շահնուրի այդ վէպը ժամանակակից է եւ կառուցուած է համա-մարդկային սիրոյ եւ գաղափարներու վրայ։ Բոլորովին չի խանգարեր օտարին որ վէպը կարդայ եւ մեծ բաւականութիւն ստանայ։

ՀԱՐՑՈՒՄ.- Ինչպիսի՞ ծրագիրներ ունիք մօտիկ ապագային:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.- Հիմա ինծի ամենէն շատ կը զբաղեցնէ Հայաստանի վիճակը եւ Սփիւռքի

հայութիւնը։ Յաճախ հայկական կայքէջերու վրայ յօդուածներ կը գրեմ։ Շատ կարեւոր կը համարեմ որ գերմանահայութիւնը կամ գերմանալեզու հանրութիւնը իմանայ, թէ ինչպէ՞ս եւ ինչո՞ւ արեւմտահայութիւնը այդպիսի տխուր վախճան ունեցաւ։ Այդ առումով նշանաւոր դիւանագէտ եւ պատմաբան Ճոն Կիրակոսեանի գիրքերը կարեւոր կը համարեմ։ «Առաջին Համաշխարհային Պատերազմը եւ Արեւմտահայութիւնը» եւ «Եւրոպական Դիւանագիտութիւնը եւ Արեւմտահայութիւնը» կը թարգմանեմ եւ կը միացնեմ մէկ գիրքի մէջ, զանց ընելով մանրամասնութիւնները։ Շատ գիրքեր գրուած են արեւմտահայութեան մասին, բայց այն որ Ճոն Կիրակոսեանն է փոխանցեր մեզի, նմանը չկայ...։ Յոյսով եմ որ պիտի կարողանամ վերջացնել եւ տպագրել։